

Landsstýrið misnýtir

Landsstýrið hevur tikið sær rættin til at samráðast um Eysturoyartunnilin vegna føroya fólk. Og satt at siga havi eg ilt við at skilja, at úrslitið ikki bleiv frægari. Tí hví er tað ein góð avtala fyri borgaran, at iløgan skal forrentast við 10 prosentum, tá landskassin sjálvur kann læna fyri tvey prosent, spyr Jørn Astrup Hansen, ið setir stórt spurnartekin við, um landsstýrið í heila tikið røkir áhugamálini hjá landsins borgarum

Jón Brian Hvidtfeldt

Jørn Astrup Hansen undrast. Fyrrverandi formaðurin í Búskaparráðnum, sum í tveimum umførum eisini hevur verið bankastjóri í Føroyum, fær ikki roknistykkið at hanga saman. Ikki tí at hann hevur gloymt kynstrið at rokna, men tí hann snøgt sagt ikki skilir logikkin í tí roknistykki, sum liggur til grund fyri avtaluna um Eysturoyartunnilin.

- Lat meg beinanvegin sláa fast, at eg kenni ikki allar smálutirnar í sáttmálanum millum landsstýrið og privata íleggjara. Men tað eru tað sum skilst heldur ikki nógv onnur, ið gera. Tíverri. Men tað, ið er komið alment fram, fær meg bæði at undrast og ørkymlast, sigur Jørn Astrup Hansen.

Mongu ára royndirnar á ovastu rók í føroyska bankakervinum hava, saman við formanssessinum í Búskaparráðnum, givið Jørn Astrup Hansen stórt og neyvt innlit í føroyskan búskap og samfelagsviðurskipti sum heild. Av síðulinjuni rópar hann nú varskó:

- Landsstýrið er í ferð við at geva einum privatum íleggjara rætt til at krevja inn avgjald frá landsins borgarum í 30 til 50 ár. Tað er í sjálvum sær undrunarsamt. Og tá man samstundis hoyrir, at privati íleggjarin skal hava eini 10 prosent í avkasti av iløguni, samstundis sum landskassin sjálvur kann læna pengar fyri minni enn tvey prosent í rentu, so er tað at eg reisi spurningin, um landsstýrið nú eisini røkir áhugamálini hjá landsins borgarum, sigur Jørn Astrup Hansen og heldur fram:

- Her er ikki talan um eitt OPP-modell, har tað almenna og privata ganga saman um eina iløgu. Her verður alt latið upp í hendurnar á tí privata, tá sáttmálin er undirskrivaður.

Sambært fyrrverandi bankastjóranum og formanninum í Búskapar-

ráðnum er leikluturin hjá landsstýrinum rættuliga sermerktur í hesum málinum.

- Tað tykist sum er landsstýrið reelt úti úr myndini, so skjótt sáttmálin um tunnilin er undirskrivaður. Tá hevur landsstýrið ongan annan leiklut enn at halda íleggjara leysan av møguligum eyka útreiðslum í samband við lógarbroytingar og herd krøv av ymsum slag. Øll verkætlanin er hinvegin latin upp í hendurnar á privata felagnum at gjøgnumføra.

Tað, ið hóvar Jørn Astrup Hansen lítið, er at landsstýrið eftir hansara tykki fer so lætt um uppgávuna.

- Landsstýrið handlar

støðan vil so føra við sær, at prísurin ongantíð verður ov høgur.

Argumentatióin rínur ikki við Jørn Astrup Hansen.

- Hatta er ikki eitt rætt argument. Tað er landsstýrið, sum sjálvt velur at lata privatum íleggjara einkarrætt til hesa farleiðina í 30 ár, kanska ennátá 50 ár. Eisini mugu vit minnst til, at jú minni tunnilin verður brúktur, jú minni er samfelagsnyttan av honum. Tí skilji eg snøgt sagt ikki, at landið letur ein privatan kapitalgrunn um at regulera ferðsluna við einum avgjaldi, sum landið bara hevur sera

samanhangi. Hevur landsstýrið ikki júst gjørt av, at føroyska samfelagið hevur ráð til Eysturoyartunnilin. Og havi vit ikki júst hoyrt, at føroyska samfelagið hevur so mikið góð ráð til tunnilin, at hann ennátá klárar at forrenta seg sjálvan, spyr Jørn Astrup Hansen retoriskt.

Hann undrast á, at landsstýrið peikar á aðrar iløgur og brúka tær sum argument fyri at lata einum privatum hesa iløguna at umsita og tjena pengar av.

Enn einaferð roynir royn-di bankamaðurin at halda fokus á pengarnar.

- Minst til, at landsstýrið ger avtaluna vegna brúkaran, sum er føroya fólk. Tú kanst siga, at landsstýrið hevur fingið eina fulltrú frá fólkinum í somáta. Og í løtuni er landsstýrið í ferð við at áleggja fólkinum at rinda ein sera høgan prís fyri at ein privatur íleggjari skal átaka sær sama váða, sum landsstýrið pr definition longu hevur átakið sær, sigur Jørn Astrup Hansen.

Í almenna kjakinum hevur verið víst á, at eingin vísar er fyri, hvussu nógvir bilar nú eisini fara at koyra gjøgnum tunnilin. Og harumframt er víst á óvissuna við at gera sjálvan tunnilin. Hesir báðir faktorar verða lýstir sera ymskt, alt eftir hvønn tú spyr.

Í Sosialinum í síðstu viku eftirlýsti Johnny í Grótinum, búskaparfrøðingur og fyrrverandi formaður í Búskaparráðnum, eina grundleggjandi diskusjón um samfelagsnyttuna av tí einstøku iløguni.

- Vit mugu hava eitt vitanargrundarlag at diskutera á. Vit mugu kunna diskutera, um og hví føroyski brúkarin skal gjalda triggjar ferðir so nógv fyri at koyra gjøgnum Eysturoyartunnilin aftur fyri at eitt privat felag átekur sær váðan av at gera tunnilin, segði Johnny í Grótinum við Sosialin.

Jørn Astrup Hansen er av somu fatan.

- Vit mugu minnst til, at

landsstýrið handlar borgarans vegna og fyri rokningina hjá borgaranum í landinum. Og borgarin hevur krav um at fáa hesar váðar og kostnaðin av teimum lýstar út í æsir, áðrenn landsstýrið gevur einum privatum felag monopol til farleiðina í mong ár frameftir, sigur Jørn Astrup Hansen avgjòrdur.

Tigandi ráðgevingin

Jørn Astrup Hansen harmast um, at so nógv hol eru í kjakinum um Eysturoyartunnilin.

- Kjakið um hesa milliar-

da iløgu fer ikki fram á nóg góðum og upplýstum grundarlag, staðfestir fyrrverandi formaðurin í Búskaparráðnum, sum als ikki skilir, at landsstýrið hevur latið sær lynda at samráðast í loyndum.

- Landsstýrið samráðst jú vegna borgaran, sum skal brúka og gjalda fyri tunnilin. Hevur borgarin tá ikki rætt til at vita, hvat samráðst verður um, spyr Jørn Astrup Hansen.

Í Sosialinum í síðstu viku eftirlýsti Johnny í Grótinum, ið sum nevnt eisini hevur verið formaður í Búskapar-

Í løtuni er landsstýrið í ferð við at áleggja fólkinum at rinda ein sera høgan prís fyri at ein privatur íleggjari skal átaka sær sama váða, sum landsstýrið pr definition longu hevur átakið sær

vegna borgaran. Og tá undirskriftirnar eru settar á sáttmálan, gerst hann ein sáttmáli millum privata felagið og borgaran, ið jú skal brúka tunnilin. Tí hevur tað týðning, um iløgan í tunnilin skal forrentast við 10 prosentum ella tveimum prosentum. Tað verður jú avgerandi fyri prís, ið borgarin skal rinda fyri at brúka tunnilin næstu 30 til 50 árin.

Monopolið

Landsstýrismaðurin í innlendismálum og lögmaður hava fleiri ferðir víst á, at verður tunnulgjaldið ov høgt, so kunnu fólk bara koyra eftir verandi farleið. Tann

avmarkaða ávirkan á, sigur Jørn Astrup Hansen.

Somuleiðis hava landsstýrismaðurin í innlendismálum og lögmaður báðir ført fram, at tað almenna hevur ikki ráð til at gera Eysturoyartunnilin, tá aðrar stórar útbyggingar í infrakervið samstundis standa fyri framman. Víst verður á, at privata tunnilsloysnin kostar ikki landskassanum eina krónu.

Heldur ikki hetta argumentið rínur við hjá Jørn Astrup Hansen.

- Eg hoyri teir siga, at vit hava ikki ráð til at gera tveir tunnlar í senn. Eg spyrji bara, hvør er "vit" í hesum